

ՆՈՐ ԶԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ս. ԱՅՈՒՌՈՅ ՆՈՎԱՆՈՅ ՏԱԿ

Վարդավառի Կիրակիին (Օգոստ. 3) և նախընթաց երկու օրերու ընթացքին, շուրաթապակց Ուրբաթի և Տապանակի տօնի Շաբաթ օրը, Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաբաշխութեամբ՝ Սրբոց Գահրեհայց Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցան ձեռնադրութիւններ ութ դպիրներու, հինգ սարկաւազներու և երկու քահանայ արեղաներու. ամէնքն ալ խորատախտկութեամբ Լուսարարացեալ Տ. Մկրտիկ Սրբադանի:

Դպիրները, Ժառանգաւորաց Ա. Բ. և Գ. զասարաններէն անոնք էին, որոնք՝ նախօրոք տարիներու ձեռնադրութիւններէ վերջ ընդունուած լինելով՝ տակաւին չէին ստացած զգրկիւթութեան չորս ասորձանները: Անոնց ձեռնադրութիւնը տեղի ունեցաւ Օգոստ. 2ի Ուրբաթ Երեկոյին:

Հինգ սարկաւազները շրջանաւարտներէն էին Ժառանգաւորաց բաժնի վերջին զասարանին: Այս զասարանի սաներուն թիւը վերջին տարին յանգած էր ութի. անոնցմէ մին միայն, թէև ուսումնապէս յառաջդէմ և ուրիշ տեսակէտով ևս հոգեբարկանութեան յարմար, չէր յանձն առած կուսակրօնութեան լուծը:

Մնացեալ եօթնէն երկուքը ևս (մին թէև փայլուն ուսանող՝ զբարկանութեան մէջ մանաւանդ) մասնաւորապէս առողջական պատճառներով Տնօրէն ժողովէն անշարմար դատուած ըլլալով հոգեբարկան սակարէցի, սարկաւազութեան ասորձանի բարձրացուեցան միայն մնացեալ հինգը, որոնք են. Անդրանէկ Տօնիկեան, Քիլիսցի, Գահրեհէն եկած. Արեգ Բաբուրեան, Ջուղացի, Պաղտատէն եկած. Արմենակ Ոսկերիկեան, Երզնկացի, Գահրեհէն եկած. Ռաչիկ Մանուէլեան, Այնթապցի, Հալէպէն եկած. Աղատ Երէցեան, Էվէլէկցի, Գահրեհէն եկած:

Հինգն ալ, ընդհանուր առմամբ, յաջողութեամբ աւարտած ըլլալով Ժառանգաւորացի քահանայ ընթացքը, և վաղուց և բարուց տեսակէտով, այսինքն իրենց հոգեխրութեամբ ևս, արժանաւոր նկատուած լինելով կրօնական կեանքի, Ուրբաթ Երեկոյին ձեռնադրութիւն ընդունեցին կիսաաւարակագութեան, և Շաբաթ

առաւօտուն, ի ժամ Ս. Պատարագի, աւագ սարկաւազութեան:

Ձեռնադրութեան աւարտումէն վերջ, Սրբազան Պատրիարքը յորդորական ուղիք մ'ըրաւ անոնց՝ Բեմին վրայ, հրապարակաւ: Յիշեցնելով իրենց թէ Տապանակի տօնին օրն է որ կը կոչուին Եկեղեցեայ ծառայութեան, յանձնարարեց միշտ զգացեալով անդրադառնալ իրենց ձեռնադրութեան այդ օրուման հանդիպելուն խորհուրդին: Ըսաւ թէ քրիստոնէութեան մէջ կը տօնենք հին ուխտի տապանակը, իրեք խորհրդանշանը նոր ուխտի տապանակին, որ է Եկեղեցին: ճոյց տուաւ թէ հինին և նորին տարբերութիւնը այն է որ՝ առաջինը նիւթը և ձէտը, իսկ երկրորդը զաւաճարը կամ խորհուրդը կը ներկայացնէին. այնպէս որ հինին Ոսկի բաւարարը նորին մէջ բարեպաշտութեան հոգին է. հինին կապականաց տախտակները նորին մէջ կենդանի խօսքին պաշտամունքն է, հինին մօտեմէն յայտով լի սովորը նորին մէջ աստուածային նախաորոշումութեան հաւատքն է. հինին ծաղիկաւ զուգադնել՝ նորին մէջ հոգեւական բարոյակունին սկզբունքն է: Ու իրենք այդ օրունքէ կը մտնեն այն տապարէցին մէջ, ուր մինչև իրենց կեանքին վերջին օրը պիտի ծառայեն այդ հոգին, այդ պաշտամունքին, այդ հաւատքին, և այդ սկզբունքին: Հրաւիրեց զիրենք՝ իրենց աշակերտութեան յաջորդ երեք տարիները նուիրել իրենց մէջ աւելի ևս մշակելու այդ ծառայութեան ընդունակութիւնը:

Շաբաթ երեկոյին, Վարդավառի Կիրակամուտի արարողութիւններէն և ըստ տեղական աւանդութեան պատշաճից՝ Դուրթի մարգարէի և Յակոբայ Տեառնեղբոր յիշատակին նուիրուած օրհներգներէն վերջ, նախօրոք տարիներու ձեռնադրութեանց համանման հանդիսադրութեամբ տեղի ունեցաւ շրջանաւարտ սարկաւազներու քահանայութեան կոչման արարողութիւնը:

Այս դասարանը թէև երեք սարկաւազներէ կը բաղկանար, բայց, Տնօրէն ժողովոյ որոշմամբ, երկուքն միայն եղաւ կուլում. որովհետեւ հրորդը, թէև երկուքն զասակցի՝ երկու տարիներէ ի վեր, զեռ տարի մը առաջ ձեռնադրուած էր սարկաւագ. ու միտմայ սարկաւագուութիւնը բաւական չէր նկատուած հոգեւոր

իշխանութիւնէն՝ քահանայական աստիճանի արժանեաց խելամտութեան համար։

Ընդունուած երկուքն էին Արշակ Սրկ. Դաքոսեան, Կեսարիոյ Իյտէ քաղաքէն, և Յարութեան Սրկ. Հասիւսեան, Ալեքսանդրիոյ քաղաքէն, Վարդապետի Կիրակի առաւօտուն, Սուրբ Պատարագի միջոցին, Սրբազան Պատրիարք Հօրմէն ստացան քահանայութեան աստիճան, իսկ երեկոյսին՝ արքեպիսկոս վեղար։

Թէ՛ առաւօտեան խորհուրդը եւ թէ՛ երեկոյեան օրհնութիւնը կատարուեցան սրտազրաւ զինութեամբ։ Եկեղեցին լիքն էր հաւատացեալներու բազմութեամբ. երգեցողութիւնները եղան ոգեւորեալ ներդաշնակութեամբ. ձեռնադրող Սրբազանը, որ նոյն ատեն պատարագիչն էր, զգաժաւած արտիւ կատարեց ամբողջ շնորհաբաշխութիւնը. Օծման նուիրական վայրկեանին, Արշակ Սրկ. վերաձայնուեցաւ Տէր Շնորհիք ֆանանայ, իսկ Յարութիւն Սրկ.՝ Տէր Արքուն ֆանանայ։ Այս անուններէն առաջինը ժողովրդականացած ձեռն է Շնորհալիին. իսկ երկրորդը՝ որ հայեցի թարգմանութիւնն է Գրիգոր անուան, ոչ միայն՝ իբր այդ՝ կայ չարականին մէջ (= «Գրիգորիս անուն Արթուն»), այլ նաեւ իրապէս գործածուած է իբր յատուկ անուն։ ԺՁ. դարուն, Լիհաստանի Լէոպոլիս քաղաքին մէջ գտնուած բողոքիք ձեռագրի մը գրիչն է Տ. Արթուն քահանայ։

Ձեռնադրութեան և Օծումի խորհուրդին կատարումէն վերջ, երբ նորենձայք քահանայական զգեստաւորումով և սաղաւարտի զլուխ կեցած էին Բեմին վրայ, Սրբազան Պատրիարք Հայրը խօսեցաւ օրուան քարոզքը, բնաբան առնելով օրուան աւետարանի ընթերցումէն. «Ոստիկն զելիցն՝ որ կատարելոց էր յերուսաղէմ» խօսքը. ըսաւ թէ Թաւր փառքի բիմ մը ըլլալէ աւելի՝ կոչումի յուշավայր մը եղաւ մեր Փրկչին համար։ Հոն Անիկա յալակեցաւ, ոչ թէ իր զգեցած անհախտիղ շքեղութեամբը Իրացումի հարկադրելու համար իր աշակերտները, այլ անոնց հասկցնելու համար մոռնաւ թէ ինքզինքնին Աստուծոյ նուիրած մարդիկ՝ իրենց կեանքի ամենէն երանուէտ վայրկեաններուն մէջ իսկ պէտք չէ մոռնան թէ իրենց պարտականութիւնն է սիրոյ, արգարութեան և ճշ-

մարտութեան համար տաժանքն ու մահու չափ տանջումը։ Պայծառակերպութեան լիռը սուրբ բարձունք մը եղաւ Անոր համար, որովհետեւ անկէ կրցաւ տեսնել Պողոթեան, որուն վրայ պիտի մատուցուէր Անիկա օր մը Փրկութեան պատարագը։ Գրիգորի աշակերտները պէտք է նմանին Անոր։ Յետոյ, խօսքը ուղղելով ձեռնադրեալներուն, ըսաւ թէ այն Բեմը, ուր անոնք այսօր ստացան Սուրբ Հոգւոյն օծումը, իրենց համար Թաւր մըն է. բայց իրենց միջ բարձունքին վրայ իրենք այն ատեն յայտն կը պայծառակերպուին հոգւով, երբ անոր վրայ ոչ թէ ապագայ փառքի և մեծութեանց երազներէ տարուին, այլ իրենց աշխատելու ամբողջ ատենն հեռանկարը այն տառապանքներուն, որոնք հոգեւորական ասպարէզին ամենէն անուշտ բաժինն են։ Յորդորէր որ այդ օրէն սկսեալ նուիրումի և զոհողութեան ոգին խօսի միշտ իրենց մէջ, զի այդ է անհրաժեշտ, որպէսզի եկեղեցականը կարենայ լսել իր կոչումը, և իրականացնել զայն։

Նորին Ամենապատուութիւն նոյն ոգւով յորդորական կարճ ուղերձ մը ըրաւ անոնց, իրիկունը, վեղարի օրհնութեան պահուն, և յետոյ վանքին ընդհանուր սեղանատան մէջ Միաբանութեան, պալատնէութեան և աշակերտութեան մասնակցութեամբ կատարուած հանդիսաւոր ընթերցիւն, ուր ի վերջոյ ամէնքն ի միասին երգեցին Ս. Աթոռոյ օրհներգը։

Տ. Շնորք և Տ. Արթուն Արքեպիսկոս, երկուքն ալ իրենց կեանքի 22րդ գարունին մէջ են այժմ։ Առաջինը Պատերազմի և տարապարտութեան ուրանալիքն ու զժախատութիւնները ամենէն անոգոք սաստիկութեամբ կրելէ վերջ իր պատանեկութեան օրերուն, եօթն տարեկան հասակին ընդունուած է Կեսարիոյ Թաւրսի Ամերիկեան ուրանողը, և յաջորդ եօթն տարեկանուն ընթացքին հետզհետէ պատասպանուել եւ աշակերտուել վերջ Նահր Իպրահիմի, Սիդոնի մօտ՝ Հիլ Թափի և ի վերջոյ Կապարէթի Ամերիկեան որբանոցներուն մէջ, 1927 ին ընդունուած է Ս. Աթոռոյ ժառանգաւորացը։ Իսկ երկրորդը, մինչեւ 1918 իր ծնողաց հետ Հաւրանի անուպատին մէջ Թափառելէ վերջ, հայրենիք դառ-

նայով մինչև 1923 կը հետեւի Այնթապի Վարդանեան վարժարանին. յետոյ, երբ Ֆրանսացիք կը քաշուին այդ մարզէն, իւրայնոց հետ գաղթելով Հայէպ, կը յաճախէ նոյն քաղաքի նախ Դաղթականաց, յետոյ Կրթասիրաց վարժարանները, ու, այս վերջինէն շրջանաւարտ, 1929 ին կը մտնէ Ս. Աթոռոյս Ժառանգաւորացը, ուր անմիջապէս կ'ընդունուի Բ. դասարանը: Երեք տարի վերջ, իր ակներեկ յառաջգիւժութեան շնորհիւ բացառարար կը փոխադրուի Սարկաւազներու դասարանը: — Այնուհետեւ, երկուքն ի միասին, կը լինին

մեր վարժարանին տիպար աշակերտներէն, իրենց աշխատասիրութեամբը, ուսումնական զարգացումովը, բարի վարքովը և կարգապահ և օրինասէր ընթացքովը:

Իրենց հոգեւոր ծնողին, բոլոր ուսուցիչներուն և Տեսչութեան, ինչպէս և բովանդակ Միաբանութեան համագումին է թէ Աստուծոյ և Ազգին երկու արժանաւոր պաշտօնեաներ է որ աւելցած են Ս. Աթոռոյս հովանոյն տակ. ու ամէնուն իղձն ու մաղթանքն է որ անոնք մնան միշտ ի նոյն, անսպաթեք և արդիւնաւոր կեանքով:

ՊԵՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ

Համաձայն Ս. Աթոռոյս Տնօրէն Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ կայացուած որոշման, պարտականութիւն ունինք ի պատճօն եւ հրապարակաւ յայտարարելու քէ Ս. Աթոռոյս անուան եւ վարչին դիմ թեմամական ուղով գրուած թոււցիկը, որուն անդրադարձած էին վերջերս Սիւրիոյ ԱՅԴԱԿ եւ Կ. Պոլսոյ ԱՅԴԱԿ թերթերը, բացարձակ սուրբիւն եւ անհրեք զբարարութիւն մէայն կը պարունակէ:

«Երեք Նրիտասարգ Վարդապետներ» անանուն սարազը, որ իբրեւ ստորագրութիւն դրուած է այդ գրուածքին ներքեւ՝ կեղծիք է բոլորովին: Մեր Միաբաններէն ո՛չ մէկ պիտի զիջուէր դիմել բողոքի այդպիսի ստոր կերպի մը: Այդ դիմակին սակ կը ծածկուին Տրուստադէմի մէջ բայց վանքին դուռն ապրող թուր մայնութեամբ խմբակ մը անձեր, որոնք դառնացած են վանքին դիմ, գլխաւորաբար՝ որովհետեւ չեն կրցած գործ ունենալ երեք տարիներէ ի վեր սկսուած եւ մինչեւ այսօր շարունակուող շինութեամբ անհաւաքութեանց մէջ, ուր կ'երազէին գտնել իրենց համար շահու առատ աղբիւրներ. այս պատճառաւ պարտապէս անախորձ կը կատարեն, սխալելու համար վանական վարչութիւնը՝ ուշադրութիւն չեն դարձնել իրենց:

Անոնք այդ զրպարագիրը երկու տարիէ ի վեր կը դրկեն հոս Բարձր Դոմիսերութեան եւ Պաղեսիկէն դուռն ազգային ամեն օրացանկի եւ կարեւոր անհասկերու. բայց ո՛չ Կառավարութիւնը եւ ո՛չ ուրիշներ արժէ չեն տուած երբեք անոր եւ չեն բնաւ զբաղած անով: Ս. Աթոռոյս վարչութեան՝ ոչ մէկ տեղի այս առիթը դիտողութիւն եւ նոյն իսկ հարցում չէ հասած:

Գալով թուցիկին պարունակութեան, իր ամբողջութեան մէջ, այսինքն իր բոլոր մասերով, ստախոսութիւն է ան:

Կ'ըսէ քէ վանքին մեծագումար պարտքը բնաւ չէ նուազած. մինչդեռ նմանութիւնը այն է որ պարտքի շուրջ 100,000 Աթրիկի գումար վերջին երկու տարուան մէջ 93,000ի է իջած. եւ նոյն տեսն կառուցուած են իբր 54,000 Աթրիկի արծաթ խոռոչ շէնքեր, որոնց վարձերը պիտի յաջկացուին միմիայն այդ պարտքերուն շնորհիւ անելի փութացնելով:

Կ'ըսէ քէ վանքին ներքին մասակարարութեան մէջ զեղծումներ կը պատահին միշտ. զեղ զրպարտութիւն մըն է այն եւս. մեր բոլոր գործերը եւ հաշիւները խիստ հակապիտիւն սակ են չորս տարիներէ ի վեր մանաւանդ. Տնօրէն Ժողովը իր կամուրան հակողութեան ենթարկած է զանոնք, եւ ասոր արդիւնքն է միայն որ մեր Պիւսեան ամեն տարի կ'ունենայ հաւասարակշռուած վիճակ, ու ելեմական եւ մասակարարական տեղեկագիրները կը վաւերացուին Միաբանական Ընդհանուր Ժողովին:

Կ'ըսէ քէ Գանձարանի առարկաները կը վանառուին, եւայն. դարձաւ սուս: Հնազանդական արժէքներ կայացնող իրերու վանառումը կ'արգիլէ ո՛չ միայն վանքին Կանոնը եւ